

Landschappelijk Beplantingsplan Landschapsbeheer Gelderland

Naam : Familie Ippel
Straat : Graaf Reinaldweg 2
Postcode : 4214 KS
Plaats : Vuren

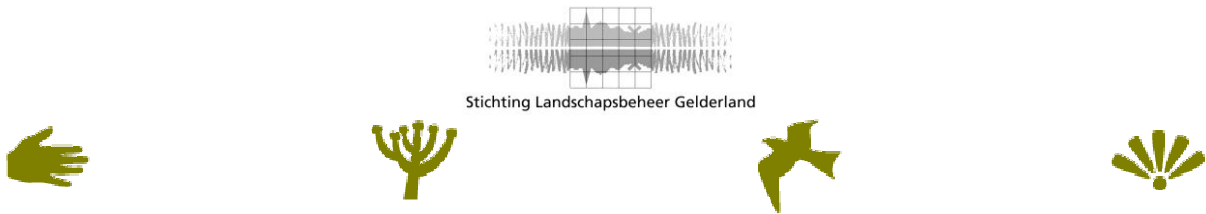
Adviseur: Saskia Bemer
Emailadres: s.bemer@landschapsbeheergelderland.nl
Telefoon: 026-3537444
Datum: 11 juli 2013

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

INLEIDING

De familie Ippel, woonachtend aan de Graaf Reinaldweg 2 te Vuren hebben het voornemen alle schuren en stallen op het perceel te slopen en daarvoor in de plaats een twee onder één kap woning te plaatsen.

Om dit initiatief mogelijk te maken is een landschappelijk beplantingsplan opgesteld. Uiteindelijk dient met het initiatief winst te worden geboekt voor de directe omgeving door de aanleg (en herstel) van karakteristieke landschapselementen op het beschikbare terrein en indien nodig daarbuiten.

Deze landschappelijke versterking borduurt verder op het erftransformatieplan van het Gelders Genootschap 'Notitie Uitgangspunten en Randvoorwaarden – Definitief 2012'. Hierin is een landschappelijke analyse uitgevoerd en zijn uitgangspunten en randvoorwaarden gesteld. Hieronder volgt een concrete uitwerking van dit erfadvies.

De concrete uitwerking wijkt in sommige gevallen af van de schets erfadvies van het Gelders Genootschap. Dit omdat in de schets geen rekening is gehouden met daadwerkelijke afstanden en bestaande beplanting. Zo is de oppervlakte in werkelijkheid niet groot genoeg voor zowel de aanleg van de boomgaard, in het erfadvies genoemd C als aan de oostkant van de boomgaard ook nog een dubbele bomenrij, in het erfadvies genoemd F.

Het beplantingsplan is zoveel mogelijk afgestemd op het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeenten Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen, dat is gericht op het behoud en de versterking van bestaande landschaps-, natuur- cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten. Dit resulteert in een landschappelijk en cultuurhistorisch verantwoorde inrichting waarbij niet alleen is gelet op de inpassing van de bouwwerken maar ook naar de mogelijkheden het landschap in de directe omgeving te versterken.

Locatie nieuw te bouwen woning

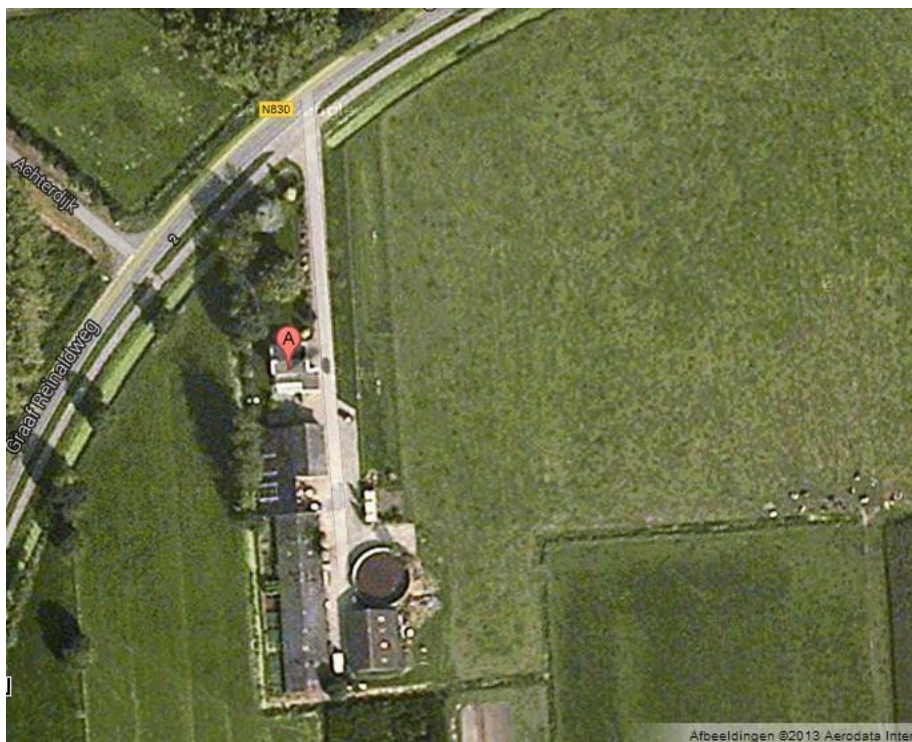

De te slopen schuren en stallen

1. HUIDIGE SITUATIE

Het terrein is gelegen aan de Graaf Reinaldweg 2 te Vuren. Het erf ligt in het agrarisch cultuurlandschap en wordt begrenst door wei- en akkerland. Op het perceel is een varkenshouderij gevestigd die buiten bedrijf is.

Detail luchtfoto huidige situatie

Luchtfoto van de omgeving

2. Oeverwallen/kommen landschap

Het erf van de familie Ippel ligt op het overgangsgebied tussen de oeverwal en de komgrond. Als je op de historische landschapstypenkaart kijkt van 1850 dan bevindt het erf zich officieel in de komgronden. Kijk je echter op de huidige landschapstypenkaart dan bevindt het erf zich nog net op de oeverwal en beginnen de komgronden pas aan de overkant van de weg.

De oeverwal kenmerkt zich met name door afwisselende beplanting, kleinschaligheid, boomgaarden en akkerbouwgronden. De komgronden kenmerken zich vooral door de openheid, hier komen vooral weilanden voor en de beplanting beperkt zich meestal tot het erf.

Op de onderstaande topografische kaart staat de historie situatie van het perceel aangegeven in 1907.

3. INRICHTINGSPLAN

Beplantingsplan

Hieronder worden de diverse nieuw aan te leggen landschapselementen tot in detail uitgewerkt en beschreven. Op de inrichtingskaart worden deze elementen eveneens weergegeven waarbij de beschreven objecten corresponderen met de nummers op de bijgevoegde kaart. Op de inrichtingskaart zijn de nieuw te bouwen woningen en oprit aangegeven. Deze zijn bij benaderingen aangegeven en dit kan later hiervan afwijken. Dit plan richt zich alleen op de landschappelijke beplanting.

1. Hoogstamboomgaard

In het verleden stond er bij elke boerderij wel een boerenboomgaard aan de voorkant of zijkant van het huis. Deze boomgaard was aangelegd om in het eigen fruit te voorzien. Op de oeverwallen kwamen ook vaak hoogstam productieboomgaarden voor. Op de historische kaart is echter te zien dat op deze locatie

geen hoogstam productieboomgaard heeft gelegen. Daarom wordt gekozen voor het aanleggen van een nieuwe boerenboomgaard aan de voorkant van het huis. De bomen worden aangeplant aan de voorkant van het toekomstige erf over de hele breedte. De fruitbomen worden ruim uit elkaar gezet zodat er voldoende zichtlijnen zijn en de nieuwe eigenaren ook nog de ruimte hebben de voortuin als siertuin te gebruiken.

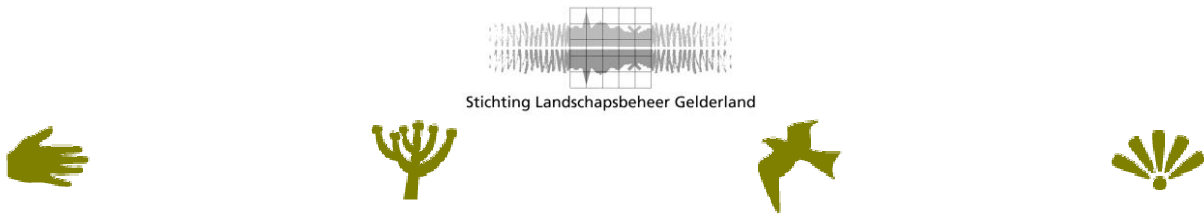
Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen.

Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam).

Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen. Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard.

Locatie	: zie ontwerpkaart
Soort en ras	: Appel, peer pruim en kers
Aantal	: 6 stuks
Plantafstand	: appels 10 meter uit elkaar, peren en kersen 8 meter uit elkaar en pruimen 6 meter uit elkaar.
Maat	: Hoogstam

2. Knip- en scheerheg

Heggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken. Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding.

Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

Er wordt gekozen voor de aanplant van een knip- en scheerheg rondom de boomgaard aan de voorkant van het toekomstige erf. Aan de kant van de sloot wordt geen haag aangeplant. Historisch stond er zelden een haag aan de kant van de sloot, dit is niet praktisch met het onderhoud. Het is landschappelijk mooier de slootkant open te houden, zo heeft men vanaf de weg kant ook fraai zicht op de fruitbomen. De haag komt dan ook aan twee kanten van de boomgaard te staan, aan de oostkant langs de oprit en aan de westkant op de scheiding van de boomgaard met het daarnaast gelegen weiland.

2.1

Locatie : zie ontwerpkaart
Lengte : 25 meter
Breedte : 1 planrij
Plantafstand : 4 per meter
Aantal : 100 stuks
Soort : Veldesdoorn (*Acer campestre*)

2.2

Locatie : zie ontwerpkaart
Lengte : 40 meter
Breedte : 1 planrij
Plantafstand : 4 per meter
Aantal : 160 stuks
Soort : Veldesdoorn (*Acer campestre*)

3. Bomenrij

Het landschap in het overgangsgebied tussen oeverwal en komgrond is op deze locatie vrij open. Die openheid richting de weilanden willen we behouden. Daarom kiezen we voor een bomenrij, in plaats van een dichte singel of haag om het weiland achter de nieuwe te bouwen woningen landschappelijk in te passen.

Locatie : (zie tekening)
Soort : Gewone es (*Fraxinus excelsior*)
Aantal : 5 stuks
Plantafstand : 15 meter uit elkaar
Maat : 10-12 cm stamomtrek

4. Natuurvriendelijke oever

Een natuurvriendelijke oever is een geleidelijke overgang van land naar water. Bij zo'n oever wordt er zoveel mogelijk rekening gehouden met het leven van planten en dieren in het water. Een steile oever biedt amper leefmogelijkheden voor diverse planten, vissen en andere waterdieren. Bij een natuurvriendelijke oever is die ruimte er wel. Planten trekken verschillende kleine waterdiertjes, vissen, insecten, vogels en zoogdieren aan, die er voedsel kunnen zoeken, schuilen of zich voortplanten. Veel waterplanten hebben een zuiverende werking. Ze zijn behalve mooi om te zien ook goed voor de waterkwaliteit.

Aan het eind van het perceel eindigt het weiland bij een sloot. De oever langs deze sloot is nu nog een standaard (steile oever). Deze oever wordt omgevormd naar een natuurvriendelijke oever met een flauw talud, waarbij de breedte van de oever varieert tot een uitbreiding van 1 tot 4 meter breed. Voor de exacte locatie, zie de ontwerpkaart.

Huidige sloot

voorbeeld van een natuurvriendelijke oever (net aangelegd)

5. Knotbomen

Historische achtergrond

Wilg, populier, es, els, eik en haagbeuk kwamen al voor het begin van onze jaartelling als knotbomen voor. Knotbomen deden dienst als grensafscheiding en als houtleverancier. De knotboom levert gemakkelijk oogstbaar hout op dat voor allerlei doeleinden werd gebruikt. Zo werd het gebruikt voor bezems, manden, takken-bossen als oeverbeschoeiing, stelen van gereedschap en hekken.

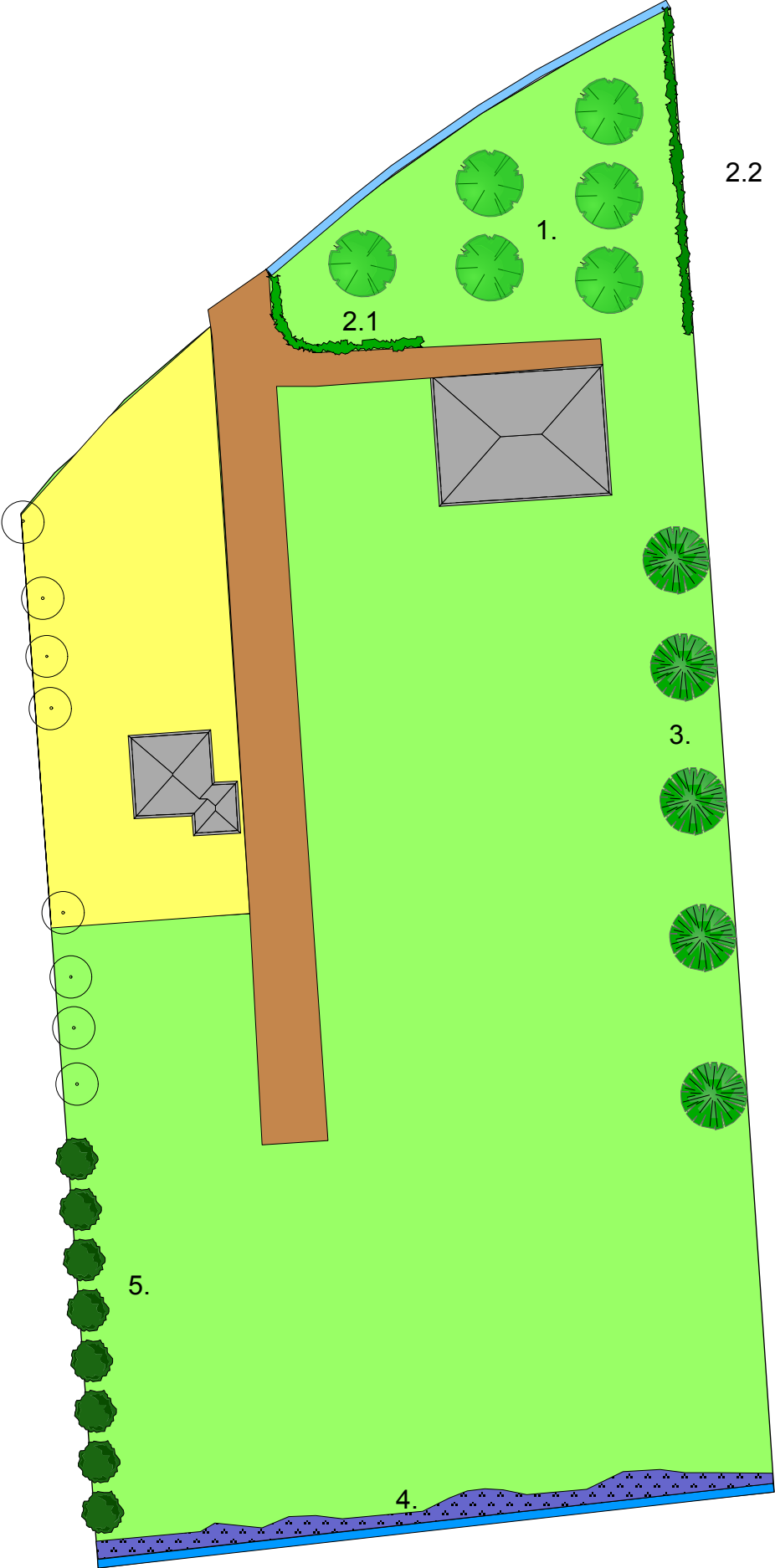

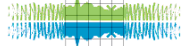
Oudere knotbomen herbergen allerlei planten en dieren. Het aantal diersoorten dat in een knotboom huist is zeer groot. Van de vele vogels die in een knotboom te vinden zijn, is de steenuil een van de trouwste bewoners.

Tussen de sloot en de te slopen stallen staan nu al een aantal knotwilgen. Deze rij blijft bij het slopen van de stallen behouden of opnieuw aangeplant. Daarnaast worden de wilgen aangevuld met de aanplant van nieuwe knotwilgen langs de slootkant. Deze knotwilgen rij loopt door tot aan de nieuwe natuurvriendelijke oever.

Aanleg nieuw element; Knotbomen

Locatie	: (zie tekening)
Soort	: Schietwilg (Salix alba)
Aantal	: 8 stuks
Plantafstand	: 6 meter uit elkaar
Maat	: staken van 1,75-2,50 cm hoog

	 Stichting Landschapsbeheer Gelderland
Project Naam Adres pc / plaats	Landschappelijk beplantingsplan Familie Ippel Graaf Reinaldweg 2 Vuren
projectcode adviseur datum schaal	PA13 Saskia Bemer 11 juli 2013 1:750